

Peter Olsen
Inatsisartut
/Maani

§ 37 naapertorlugu nakorsartut tartuluttu pillugit apeqqummik akisineq

06-02-2017
Sags nr. 2017 - 1944
Akt nr. 4488475

§ 37 pillugu Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu makkuninnga apeqquteqarputit. Apeqqutitit ataani ataasiakkaarlugit allanneqarput akineqarlutillu.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqu 1

Tartuluttu paaqqutarineqartariaqartut nunatsinni qanoq amerlatigippat?

Tartuluttu tartulernerisigut imaluunniit aavisa akuluarnerisigut nakorsarneqarsinnaapput.

Tartulersinneq: Nunatsinni tartulersissimasut tallimaapput. Taakku ilaatigut illoqarfimminni napparsimmavimmi aamma Nuummi Nakorsartittunut Immikkoortortaqaarfimmi (matumani nakorsiat ukiumut 1-2 misissorneqartarput)¹ misissortittarput. Nappaat annertuumik allanngoriataaraangat nakorsartut Rigshospitalet-imi tartulernerimut immikkoortortaqaarfimmut nakorsartittussatut innersuunneqartarput.

Aammik akuluiaaneq: Ingerlanneqartarpoq hæmodialyse HD (aammik akuluiaaneq) imaluunniit bughindedialyse PD (nassat ameraasaatigut aammik akuluiaaneq) atorlugit.

Napparsimasut tartuluttu aamikkut akuluarneqarnissaminnik pisariaqartitsisut katillugit 19-iupput. Taakkunanga napparsimasut 16-it PD-mik nakorsarneqarput sinnerilu pingasut HD-mik nakorsarneqarlutik. Nakorsaariaatsit taakkua assigiimmik angusaqarfiusarput.

Napparsimasut 16-it PD-mik nakorsarneqartut maani nunatsinni nakorsarneqarput.

Apeqqu 2

Tartuluttu tartutaarnissaminnut utaqqisut DK-miittut qassiuppat? Nunatsinni utaqqisinnaagaluarpasit?

Naapparsimasut pingasut HD-mik nakorsarneqartut Danmarkimiupput, taakkuali ilaat ataaseq 2016-ip naalernerani nunatsinnut nuuppoq.

¹ Folmer Lynggaard, timip pisataanik nakorsaanneri tartulernerimilu (nalinginnaasumillu nakorsaanneri) nakorsaq immikkut paasisimasalik misissuisartuuvog

Aammik akuluiaalluni nakorsaasaneq tigusinnaajumallugu nakorsaanermi sullissinerup pitsaassusaa attatiinnarsinnaajumallugu napparsimasut naammattumik amerlassuseqartariaqarput.

Napparsimasut aamikkut akuluiarneqartartut (hæmodialyse) tassaapput peqqinnissamik pissuteqartumik nassat ameraasaatigut aamikkut akuluiarneqarsinnaanngitsut (bughindedialyse).

Napparsimasut aamikkut akuluiarneqartartut Danmarkimi angerlarsimaffimminni nammineq aamikkut akuluiarsinnaasut maanna piomasagaatinik immikkut ittunik eqquutitsinikkut nunatsinnut utersinnaapput angerlarsimaffimminnilu nammineq aamikkut akuluiarsinnaallutik. Ukiuni pingasuni kingullerni napparsimasut marluk aamikkut akuluiarneqartartut taamatut sivisunerusumik nunatsinniissinnaasimapput.

Napparsimasup angerlarnissaanik aamma/imaluunniit feeriarnissaanik aalajangiineq pisarpoq piffimmiit piffimmut naliliisoqarneratigut. Ataatsimulli isigalugu tamanna aamikkut akuluiarneqartartunik nakorsaanerup nunatsinni peqqinnissaqarfimmit tiguneqarneratut isigineqarsinnaanngilaq.

Qarasaasiakkut nakorsartitsisinaanermut tunngatillugu ineriartortitsinikkut naammattunillu nakorsartartoqalerneratigut siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu nakorsartartut, ilinniagaqassutsimut, atortunut nakorsaatinillu iluarsaasarnermut (medikotekniske) piomasagaatit malinneqarsinnaappata, nunatsinni nakorsarneqarsinnaanerata peqqinnissaqarfiup qullersaqarfiata ammaffigaa. Maannali tamakku eqquutitinneqarsinnaanngillat.

Apeqquut 3

Tartuluttut tartutaarnissamik tungaannut nunatsinniikkallarsinnaanerata periarfissaqalernissaat pillugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat? Suna aporfua?

Apeqquummut 2-mut akissut takuuk.

Kalaallit tartuluttut tartulersinnissaminnik utaqqisut amerlanerit nunatsinniipput.

Apeqquut 4

Tartuluttut nunatsinni nammineq aamminnik saliinnaanerata (hæmodialyse) qanoq periarfissaqarpa? Nunatsinni aammik saliinissaannut qanoq periarfissaqarpat?

Nunatsinni PD-mik nakorsaaneq: PD Kalaallit Nunaanni atukkanut naleqqunnera paasineqarsimavoq. Taamatut aammik akuluiarneq akikinnerpaajuvoq napparsimasullu angerlarsimaffiani pisinnaalluni, tassanilu ilaalluni napparsimasooq nunaqarfimmi angerlarsimaffeqarpat. PD-mik nakorsartittussat Qallunaat Nunaanni pilersinneqartarpoq. PD-mik nakorsartinneq naap iluani sullulimmik ikkussisoqassaaq. Tamanna sapaatip akunneri allarlit kingorna mamissaaq angerlarsimaffimmilu aammik akuluiaanissamik sungiusarneq aallarnerneqassalluni. Taamatut sungiusarneq sapaatip

akinnerisa arlalinnik sivissuseqassaaq, napparsimasumit ilaqutaasumillu peqataatitsisoqarneratigut. Sungiusarneq naammassineqareerpat marluullutik Kalaallit Nunannut angerlartinneqassapput najukkamilu napparsimaveqarfimmi misissortinneqartassallutik ukiumullu apeqqutaallunilu qanoq inissisimanerluni ukiumut 1-4 tungaanut Nuummi Medicinsk Afdeling-imi misissortinneqartassalluni.

Danmarkimi HD-mik nakorsaaneq: Napparsimasut ikittunnguit PD-mik assigiinngitsut tunngavigalugit nakorsartissinnaangillat, amerlanerpaartaatigut nassat iluatigut siornatigut suliaritissimappata. Maanna ukiorpaaluni marlunnik napparsimasuuteqarpugut HD-mik Danmarkimi nakorsartittunik (Frederiksberg Hospital)

Apeqqut 5

Tartuluttoq illoqarfigisamini angerlarsimaffimminiluunniit aamminik salinissaminut periarfissaqarpa?

Napparsimasut naamik ameraasaatigut aaminnik akuluarneqartartut PD-mik katsorsaariaaseq atorlugu aatsik salitsittarpaat. Katsorsaariaaseq tamanna illoqarfinni nunaqarfinnillu neqeroorutigineqarsinnaavoq.

Katsorsaariaatsimi HD-mi tamanna periarfissaanngilaq. Apeqqummut 4-mut akissut takuuk.

a. Aap-iuppat; sumi qanorlu tamanna ingerlanneqartarpa?

b. Naamiuppat: sumik peqquteqarpa nammineq illoqarfigisimini angerlarsimaffimminiluunniit aamminik salisinnaannginnera?

Kalaallit Nunatsinni aakkut akuliartittoqarsinnaanngilaq. Napparsimasut aamikkut akuliartinnikkut nakorsarneqartussat Danmarkimut innersuunneqarlutik ingerlateqqinneqartarput. Tamatumani pissutaavoq Kalaallit Nunatsinni nakorsartinnissaq suliamut tunngatillugu illersorneqarsinnaanngimmat. Maani nunami nakorsartinniaaraanni nakorsat, peqqissaasulluu paaqqutarinnittussat nakorsaataaserinermilu teknikerinik immikkut ilisimasalinnik peqarnissaq piumasaqaataavoq kiisalu Nuummi immikkut ittumik immikkoortotaqarfiliornissaq pisariaqassalluni.

Aningaasaqarnikkullu aamma illersorneqarsinnaanngilaq tassami napparsimasut ikittuinnaat pineqarmata. Akuluiaanerup HD-ip maanga angerlaallugu nuunneqassappat napparsimasut ikinnerpaamik 6-8 aallaavigneqartariaqarput. Ukiullu qulit kingulliit pisariaqartitsissut 1-3-nut amerlassuseqarsimapput.

Aammik sukuluiartittarnerup napparsimasup nammineq angerlarsimaffianut nuunneqassappat tamanna immini napparsimasunut ataasiakkaanut aammalu naleqquttumik pissuseqartoqarnissaanut annertooujussuamik piumasaqaatitaqarpoq. Napparsimasup nammineq angerlarsimaffiani nammineerlunik aamminik sukuluiartarnissaanut taamaalilluni piumasaqaataavoq napparsimasooq pisinnaassutsimigut ingerlalluartaullunilu nukissaqarluartauniissaa, kisiannili aamma: Hæmodialyse hjemme hos patienten kræver således, at patienten er velfungerende, ressourcestærk og selv kan udføre dialysen, men også:

1) angerlarsimaffimmi ineeraq ataaseq taamaallaat sukuluiartittarfissatut allanngortinneqarsinnaanissaa

- 2) 100 %-mik qulakkeersimassasoq imermik mingoqanngitsumik kallerup inneranillu kipisaqattaanngitsumik pilersorneqarsinnaaneq
- 3) atortorissaarutit ajutuussagaluarpata teknikkikkut ikiorserneqarnissamik periarfissaqarnissaa
- 4) inuunermik ulorianartorsiornartumik ajornartorsiortoqarnerani pikkorissunik ikiortissaqanngittoqarsinnaanera napparsimasumit akuersaarneqarnissaa.

c. Tartuluttoq imminut sullinnissaminut ilaqtutaminilluunniit ikiorteqarluni pikkorissarneqartarpat? Taamaangippat suut aporfiuppat?

Apeqqummut 5b-mut akissut takuuk.

Apeqqu 6

Tartuluttut tamakkiisumik nunatsinni paaqqutarineqarsinnaanerat anguniarlugu Naalackersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?

Naalackersuisut teknologimi ineriartorneq qanimut malittaraat siunissami ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu neriutigaaat napparsimasut kalaallit aammikkut sukuluartittariaqartut nammineq nunaanni nakorsartittarnissaat neqeroorutigineqarsinnaalissasoq. Kisianni ullumikkut pissutsit taamaatsillugit taamaaliornissaq suliamut tunngatillugu illersorneqarsinnaanngilaq.

Apeqqu 7

Tartuluttut paaqqutarineqarnerannut katsorsarneqarnerannullu Naalackersuisut ukiumut qanoq aningaasartuuteqartarpat? Nunatsinni DK-milu?

2016-mi piffissami januarimiit oktobarimut napparsimasunut Danmarkimi aamikkut sukuluiaalluni katsorsartinnissamut pisariaqartitsissunut 2,1 mio.kr.-it aningaasartuutigineqarsimapput. Matumani napparsimasut pingasut pineqarput. Taakkunanga ataaseq 2016-ip naanerani Kalaallit Nunatsinni nammineq angerlarsimaffimmini sukuliartartussatut nunneqarsimavoq.

Ajoraluatumik novembarimut decembarimullu tunngatillugu kisitsiseqanngilaq Region Hovedstadenip taakku tunniussinnaanngimmagit nalunaarsueriaatsimut nutaamut (sunhedsplatform) nuunnermut atatillugu tunniussinnaanngimmagit.

Aningaasartuutinut pineqartunut Kalaallit Peqqissartut Illuanni najugaqarnermut aningaasartuutit tapiliunneqassapput.

Napparsimasunut allanut aammik sukuluartittunut aningaasartuuteqartoqarsimavoq nappaateqarnerup kinguneranik aamikkut toqunartoqalersimasunut. Taakkunanga aningaasartuutit qulaani ilanngunneqanngillat taakkunani pineqakkajummata aammik sukuluiaanerit ataasiakkaat nakorsartinnernut allanut taamaallaat Region Hovedstadenimi suliarineqarsinnaasunut tunngasuummata.

Apeqqu 8

Tartuluttut tamakkiisumik nunatsinni paaqqutarineqarsinnaalissagaluarpata tamanna nunatta karsianut qanoq naleqassava? Akilersinnaasutut Naalakkersuisuniit isigineqarpa?

Bornholmimi aammik sukuliartittarfimmik pilersitsinissaq siunertaralugu naatsorsuinerit takutippaat ikinnerpaamik napparsimasut 6-8-t aallaavigineqartariaqartut suliatigut avatangiisit attanneqarsinnaasut pilersinneqassappata, kiisalu aningaasaqarnikkut sulisoqarnikkullu atorluaaneq pitsaanerpaaq qulakkeerneqassappat.

Qulaani taanneqartut Bornholmimut tunngasut innersuusutigalugit pasissutissiissutigineqassaaq Dronning Ingridip Napparsimavissuani aammik sukuliaavimmik pilersitsinissaq aningaasaqarnikkut illersorneqarsinnaangimmat.

Sukuluiaanermik immikkoortortamik pilersitsinissaaneq aammattaq DIN-imi illuutigineqartuni pioreersuni pisinnaangilaq taamaattumillu nutaammik siniffitalimmik katsorsartiffissamik sanaartortoqartariaqassalluni.

Apeqquut 9

Tartuluttut sivisuumik qallunaat nunaannittariaqalersimasut ilaquuttaminik najorneqarsinnaalernissaat anguniarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?

Napparsimasut ingjallorteqartarnerannut aaqqissuussinerup maannakkut allangortinneqarnissaanik pilersaaruteqartoqanngilaq. Peqqinnissaqarfittut napparsimasunik katsorsaanissaq taakkulu sapinngisaq tamaat peqqisseqqinnissaasa anguniarnissaat ukkatarisariaqarparput. Ilaquuttat tikeraarnissaasa aningaasatigut tapiisarnissaq peqqinnissaqarfiup pingaarnertut suliassaannut ilaangilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Agathe Fontain